

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2016. január 14.
(csütörtök)**

Takaró János

VÉR ÉS KÖVÉRJE

Énekek: 161,1-4; 455,1-2.5.7.9

Alapige: 3Mózes 7,22-27

„Azután így beszélt Mózeshez az Úr: Mondd meg Izráel fiainak, hogy a marhának, a búrának és a kecskének a kövérjéből semmit se egyenek meg. Az elhullott vagy széttépett állat kövérje bármire felhasználható, csak megenni nem szabad. Ki kell irtani népe közül mindenkit, aki eszik annak az állatnak a kövérjéből, amelyből tűzáldozatot mutatnak be az Úrnak, mivel evett belőle. Vért egyáltalában ne egyetek lakóhelyeiteken sehol, se madárét, se állatét. Ki kell irtani népe közül az olyan embert, aki bármilyen vért eszik.”

Imádkozzunk!

Mennyei Édesatyánk, valóban tied a dicsőség mindenért, hiszen teremtő Úr vagy, aki megalkottad a Földet, megteremtetted az embert kegyelmedből és a te akaratod által élhetünk itt. Tied a dicsőség és tied a hatalom mindenek felett. Urunk, kérünk, hogy a mai napon, amikor eléd jövünk a gyülekezet közösségében, indítsd a szívünket valódi imádatra!

Kérünk segíts, hogy az igehirdetés üzenetét megértsük, és alkalmazzuk az életünkre! Add, hogy végiggondoljuk amit az igédből megértünk, és neked adjunk hálát érte!

Kérünk, Urunk, Szentlelkeddel légy itt, és hadd legyen ez az elhangzó ige jó földbe hullott mag, olyan, amely meghozza a maga termését! Kérünk, könnyörülj rajtunk!

Köszönjük, hogy bizalommal jöhetünk hozzád, kérni ezt. Mert tudjuk azt, hogy amilyen bizonyosan az Úr Jézust elküldted értünk, hogy megmutasd a te kegyelmedet, szeretetedet felénk, olyan biztos az is, hogy a te népedről, gyülekezedről gondoskodni akarsz. Hadd épüljünk most így a te igédből!

Ámen.

Igehirdetés

Azt gondolom, – látom is talán a tekintetekben, hogy – sokak arca döbentté vált: vajon mi lesz ebből? Valóban nem ez az igeszakasz, amiről sok prédikáció hangzik, de nem csak itt Pasaréten, hanem máshol sem. De ahogy foglalkoztam ezzel az igeszakasszal, hihetetlen gazdag üzenet tárulkozott elém, és azt gondoltam, hogy ezt mindenképpen meg kell osztanom a gyülekezettel.

Tulajdonképpen két taburól van itt szó: arról a tilalomról, hogy nem szabad sem vért fogyasztani, sem az állat kövérjét megenni. Ennek az oka, a XXI. századi fejünkkel nézve itt, Magyarországon az Újszövetség népeként korántsem egyértelmű, pedig ugyanúgy szimbólumok és tabuk között élünk. Minden kultúrában van ilyen. Ha mondjuk úgy jöttem volna ide be, hogy lenne egy sarló-kalapács kitűző az öltönyömben, akkor az azt hiszem, sokak számára kellemtelen emlékeket idézne, de egyértelmű lenne, hogy mit jelképez.

Az Ószövetség népének Istennel való kapcsolatában ez a két tilalom teljesen egyértelmű volt. Közölt valamit Istenről, közölt valamit az emberről, és az által, hogy gyakorolták a kultuszt, és részt vettek az istentiszteleten, erre emlékeztették magukat, illetve Isten emlékeztette őket. A kérdés az az, hogy mi ez a jelentéstartalom? Vagyis mi az az üzenet, amit ez a 2 tilalom, ez a 2 tabu hordoz? Mindkettőt meg fogjuk vizsgálni.

1. Kezdjük először a vérről. Miért nem lehetett vért enni? Elképzelhető erre az egészségügyi szempont, miszerint a vér fogyasztás nem tesz jót a szervezetnek és ezt a vallási életen keresztül szabályozták. De nem ez áll a dolog háttérében, hanem az Ószövetség népének különleges felfogása a vérről. Úgy vélekedtek a vérről, hogy az tartalmazza az életet, a lelket, vagyis ha valamit kivéreztetünk, az meghal. Ha ejtünk egy viszonylag kicsi sebet, de az artériás, a test kivérzik, és az ember meghal. Látszólag nem tűnik nagynak a seb, és mégis biztos a halál. Az Ószövetség népe a vért különös tiszteletben tartotta, mert az az élet eszenciája. És mint ilyen, az élet kizárólag a teremtő Isten tulajdona. Vagyis a tabu, a tilalom azért van, mert a vér szimbolizálja az életet és az élet Isten tulajdona.

Nézzünk erre egy példát a Bibliából: Kain és Ábel történetében azt mondja Isten Kainnak – miután érdeklődött a felől, hogy „*hol van Ábel?*” –, hogy Ábel „*kiontott vére kiált hozzám a földről*”. Kiált hozzám a vér, mert az én tulajdonom. Az enyém minden test, minden élet. Isten az, aki életet adhat és elvehet.

Ebben a tabuban ez fejeződik ki: nem ehettek vért, mert az nem az emberé, hanem az Isten tulajdona, vagyis Isten az, aki életet ad és elvesz. Ez ma is egy nagyon fontos keresztyén tanítás, amit tudnunk kell, ha azt akarjuk, hogy a hitünk, a hitéletünk, a gondolkodásunk, és a világnézetünk, az Istenről alkotott képünk helyes legyen.

Vagyis így hangzik az első tételmondatom: az Isten joga, privilégiuma életet adni és elvenni. Ez egy nagyon nehéz mondat, főleg, ha komolyan vesszük. A világon bárki meghal vagy születik, az Isten akaratával és jóváhagyásával történik. A történelemre visszanezünk, a jövőre előrenézünk, gondolunk családi tragédiákra, rákos betegekre, sok szerencsétlenségre és nyomorúságra, és na-

gyon sokan felteszik a kérdést: ha ez igaz, hogy lehet, hogy az Isten jó, vagy, hogy lehet, hogy az Isten igazságos?

Azt gondolom, ha valaki beszélget nem-hívó emberekkel, nagyon sokszor az ilyen helyzetekben előkerülnek ezek a kérdések. Ha valóban Isten tulajdona minden élet, és Ő adja és Ő veszi el, akkor hogy lehet, hogy ez az Isten jó, vagy, hogy lehet, hogy igazságos? Nem könnyű erre a kérdésre feleletet adni, és kielégítőt talán kevesen is tudnak adni. Nézzük meg, hogy mi az, amit erről tudhatunk, vagy hogyan nézzünk erre az egész problémára, hogyan próbálhatjuk ezt megválaszolni.

Az első válaszom az egy egyszerű – és lehet, hogy sokaknak nem tetsző – válasz lesz: az Isten az ember fölött van, mert az alkotója. Az Isten perspektívája, rálátása a dolgokra más, mint a mienk. Amikor mi látunk egy élethelyzetet, és felteszünk egy kérdést, Istennek szegezünk egy kérdést, akkor a perspektívánk nem biztos, hogy a teljes valóságot egyszerre szemléli. Mondok egy egyszerű példát erre: Illés története. Amikor megkeseredik, és elege lesz a szolgálatból, azt mondja Istennek, hát nem azért fáradoztam egész idáig, hogy ezt az ügyet visszategyük a sínre, és menjen rendesen? Megtettem mindent, amit kértél, követtem az utasításokat, és ide jutottam. Senki nincs, aki hinne benned, engem elűztek és halálra keresnek. És akkor Isten azt mondja Illésnek, hogy te, Illés, én meghagytam 7000 térdet, „*amely nem hajolt meg a Baal előtt*”. Ami azt jelenti: Illés, te most el vagy keseredve, mert trauma ért, szörnyűség, összeomlottál, nehéz helyzetben vagy. De ne gondold, hogy a te perspektívád a teljes kép.

Vagyis ez egy olyan érv, ami arra inti az embert, hogy fogja fel a teremtmény és a teremtő Isten közötti különbséget, vagyis van az én bölcsességem, ami áll abból az ismeretből, amit összeszedtem az életem során, áll egy világnézetből, tapasztalatokból, és ez alapján felteszek egy kérdést. De Isten bölcsessége biztosan nagyobb, mint az enyém. És amikor azt látom, hogy Isten hatalma és ereje irányítja a világot, de engem közben mégis ilyen kérdések feltevésére készítenek, akkor ezeket a kérdéseket nagyon nagy alázattal igyekszem feltenni, tudva, hogy az Isten bölcsessége nagyobb, mint az emberi bölcsesség. Vagyis amit mi igazságosnak vagy igazságtalannak látunk, azt nem biztos, hogy jól látjuk. Amit mi helyesnek vagy helytelennek látunk, nem biztos, hogy jól látjuk. Amit mi időszerűnek vagy rosszkor érkező eseménynek látunk, azt nem biztos, hogy jól látjuk.

De szeretnék mondani egy másik érvet is: hogyha Isten személyéről gondolkodunk, akkor sose álljunk meg ezeknél a nagy kijelentéseknél, hogy az Isten minden élet ura, adója és elvevője, a távoli Isten, aki mindent irányít, és azt látjuk, hogy valahogy működik ez a világ, és ebből következtetünk arra, hogy Ő hogyan működteti. Hanem mindig menjünk oda is, ahol Isten jellemét leginkább láthatjuk, ahol az Ő személyiségét leginkább megismerhetjük: az Úr Jézus Krisztusban.

Az Úr Jézus Krisztus azt mondta egyszer Fülöpnek, hogy „*aki engem lát, látja az Atyát*”. És ezt vegyük nagyon komolyan, amikor az ilyen kérdésekkel foglalkozunk. Mit jelent ez? Azt, hogy amikor Istenre nézek, és azt mondom,

hogy igen, te adsz minden életet, és te veszel el minden életet, akkor ránézek az Úr Jézusra, és azt mondom, hogy milyen Isten vagy? Olyan Isten vagy, aki a saját életedet, az Úr Jézus Krisztus életét adta halálba azért, hogy nekem, bűnös embernek életem lehessen. Jézus Krisztus életét Isten elveszi, elkárhoztatja Őt a mi bűneinkért, és akik benne hisznek, életet nyernek, örök életet, túl ezen a földin.

Ó, ez az Isten bölcsessége, ahogyan Ő kezeli azt, hogy életet elvesz és életet ad: az Úr Jézus Krisztus életét elveszi, hogy sokaknak, akik nem érdemlik meg, életet adjon. Ó, lehet, hogy azt mondanánk talán, igazságtalan, de micso-da kegyelem! Az igazság pedig ott van, hogy mi, bűnös emberek, akiknek a bűneink miatt – így tanúskodik erről a Biblia – lerövidül az életünk, a bűnök miatt csökkent le az Isten az ember életkorát (és azért jelenik meg az öregedés is), és mégis, az Úr Jézus Krisztus életének elvétele árán helyreállítja ezt az Isten az örök élettel. Vagyis ez a „*földi sátorunk összeomlik*”, de van helyette egy nem kézzel épített, mennyei, amibe a feltámadáskor költözünk be.

Összegezve: Isten az Ura életnek és halálnak, Ő veszi el és Ő adja az életet. Ahogy szemléljük körülöttünk a világot, és látjuk a tragédiákat és a nehézségeket, alázattal hajoljunk meg Isten bölcsessége előtt. És ha tudni akarjuk, hogy milyen bölcsességgel kormányoz Isten, akkor lássuk a kegyelmét: az Úr Jézus életét elvette, hogy nekünk életet adjon.

2. Nézzük a második tabut: az állat kövérje. Miért nem lehetett megenni a kövérjét, a zsíros falatokat? Az Ószövetség népe úgy gondolt erre, hogy ez a legjobb falat. És ezt el kellett égetni az áldozatkor Istennek.

A tételmondatom így hangzik: a legjobb az Istent illeti. A legjobb, a legkiválóbb az Istent illeti. Az Ószövetség népének az áldozati rendszerében ez nagyon nyilvánvalóan meg is valósult. Áldozati állatnak is csak hibátlan, szeplőtelen lehetett vinni. Úgy írja az Ige, hogy „*amely megnyitja anyja méhét*”, vagyis az elsőszülött – ami megint csak kiválóságot jelentett, főleg az akkori patriarchális öröklési rendszerben mindent az elsőszülött kapott –, az elsőszülött is az Istent illette, és egy áldozattal ki kellett váltani. Minden elsőszülött az Istené. Mindennek a legjava: az ételből, az áldozati állatnak a húsából a kövérje is, az Istent illeti. És ahogy ők gyakorolták ezt a rituálét, ez számukra egyértelmű volt. Ha valaki pásztor volt, vagy állatokat tenyésztett, akkor a legszébb állatai közül – amelyek a legjobb áron kelhettek volna el – vitt áldozatot. És persze van, aki azt mondja, hogy pazarlás. De azt hiszem, az nem ismeri Istent, vagy hogy mit jelent, hogy Isten sokra méltó, nagyra méltó, hogy megérdemli a legjobbat.

És talán nekünk, keresztyéneknek erre kell, hogy emlékezzünk. Mert előttük ott volt az áldozat, és ezért tudták, hogy ez így működik. De ma talán a keresztyének nem érzik, és nem élik át ennek jelentőségét, és ezért van, azt gondolom, hogy a keresztyénség sokszor olyan erőtelen. Nem a legtöbbet akarja adni Istennek, hanem a maradékot. Nem a legjavát akarja adni az ember Istennek, hanem valami mást. És ezért gondolkodtatott el ez az ige nagyon, hogy milyen szépen kifejeződött ott ez, hogy a legjavát az Istennek adni.

Éppen ezért kérdezem ma mindannyiunktól – nyilván magam is feltettem ezt a kérdést magamnak, mielőtt idejöttem prédikálni róla –, hogy a legjavát adom-e a képességeimből, az életemből, a munkámból az Istennek? A legjavát adom? Azért fontos a kérdés, mert amiért megteesszük ezt, amiért hajlandóak vagyunk megtenni ezt, hogy a legjavát adjuk a képességeinknek, azt általában nagyra becsüljük és értékesnek tartjuk. Szóval, amikor az ember elkezd áldozatot hozni, elköteleződik, odaszánja magát, beleteszi az energiáját, a képességét, a tehetségét, az erejét, akkor utána azt mondja, hogy az az eredmény, az a cél, az az eszme, az, amiért ezt megtettem, az megérte, az érdemes volt, az jó volt, az érték. Isten-e ez az életünkben? Az Isten királyságának építése, közvetítése-e az életünkben az, amiért az erőnk, a tehetségünk, a munkánk legjavát odatesszük? Mert amikor odatesszük, és ha odatesszük, akkor lesz a keresztyénységünk vonzóvá. Ha hisszük, ha nem, ez így van. Mert akkor, ha valaki kívülről látja, azt fogja mondani, itt valami értékes dolog van, mert csak az értékes dolgokért hoznak áldozatot az emberek.

A legjavát adni annak, amid van. Itt érdemes végiggondolni, hogy mibe fektetjük az erőnk, a tehetségünk, a pénzünk, a munkánk legjavát? Mire fordítom? Mibe ölöm bele? Mi az, amiért azt gondolom, hogy nem kár?

És aztán megfordítva: ha Isten országára nézek, ha Istenre nézek, mi lehetne az, amibe fektethetném, amire odaszánhatnám, amiért érdemes lenne? Elgondolkodtatott az, hogy ma sokszor milyen olcsón adjuk a kegyelmet innen a szószékről (ez most legyen az önkritika helye egy kicsit). Kérleljük az embereket, hogy végre vegyék észre, hogy van kegyelem, hogy végre vegyék észre, hogy az Úr Jézus meghalt értük, hogy végre vegyék észre, és térjenek meg, és minden héten és minden alkalmon újra kérünk és könyörgünk. És ha az ember olvassa az evangéliumokat, akkor azt látja, hogy Jézus odament emberekhez, és azt mondta nekik, hogy „kövess engem”. Azok felálltak és mentek! Sőt, azt is látjuk Máté és Lukács evangéliumában is többször, hogy emberek odamentek Jézushoz, és azt mondták, hogy követlek, de még előbb... És Jézus azt mondta, hogy nem, azt mondta, hogy nincs ilyen. Követlek, de még előbb hadd temessem el a halottamat. És azt mondja Jézus: temessék el a halottak az ő halottaikat. Te kövess engem. (Mt 8,22) Vagyis a tanítványság, az Úr Jézus Krisztus követése sem egy olyan dolog volt, amit lehetett volna anélkül csinálni, hogy valaki a legjavát ne adja. Ma sem más az igazi tanítványság. Csak kérdés, ha nem így élünk, vajon mit élünk meg belőle?

Hadd mondjak néhány konkrét példát. Van egy bátyám, történész, és nem olyan régen rájött arra, hogy tulajdonképpen neki egy történelemkönyvet kell írnia, és írni fog egy könyvet a 30 éves háborúról, ami foglalkozik azzal, hogy a protestánsok küzdöttek az életben maradásukért, a katolicizmussal szemben. És ha belegondol az ember, akkor igen, neki a képessége legjava történészként az, hogy a történelemről tud beszélni, írni, gondolkodni, erre kapott ajándékot. És hogyha keresztyén módon írja meg azt a könyvet, nem elhallgatva az igazságot – mert ugye tudjuk, hogy minden történelemkönyv is egy bizonyos korban, egy bizonyos korszak és ideológia szerint íródik –, vagyis ő a maga

szakterületén, a maga szakmájában fog valamit keresztyénként tenni, keresztyéni módon tenni. És sokszor pontosan ilyen odaállásokra lenne szükség, hogy azt, amiben jók vagyunk, amire ajándékot kaptunk, azt tegyük krisztusi módon, azt tegyük értékké, keresztyén értékké.

A másik pedig a gyülekezeti szolgálaton belül. Azt mondja Pál, hogy kegyelmi ajándéka van mindenkinek, aki újjászületett ember, és a Szentlélek benne lakik, és közösségben van vele. Vagyis minden embernek kell, hogy legyen – vagy ha még nincs, akkor kér, és kap – olyan ajándéka, amellyel a gyülekezet épülésére lehet szolgálni. Vannak emberek, akikből árad például a jókedv, hogy meg tudják élni a nehéz helyzeteket is humorral, hálaadással, az Istenre figyelve, és ezek az emberek képesek másokat vigasztalni, ajándékuk van rá, hogy másokat buzdítsanak. Vannak, akik kitartóak és következetesek abban, hogy valamilyen dolgot ugyanúgy csináljanak: nagyon jók abban, hogy rendszeresen tudjanak imádkozni, nagyon jók abban, hogy ha valakiről tudnak, akkor imalistát írnak, és mindig ugyanakkor odaszánják azt a 30 percet, 1 órát, és imádkoznak. Vannak nagylelkű emberek, akik tudnak adakozni, akik szeretettel és szívesen teszik ezt, mert szeretnek adni. Amilyen ajándékot kapsz, fedezd fel, és élj vele! A legjavából annak, amit az Isten Szentlelke benned munkál, és neked ad.

Vannak fiataljaink is, nekik sokszor más problémájuk van. Nem az a bajuk, hogy valami rossz dologért vagy Isten dicsősége helyett valami másért égnék el, hanem az, hogy nem látnak maguk előtt olyan célt, amiért érdemes lenne. Nagyon sokan csak tengődnek az életben. Csinálják a dolgukat, mert valamit kell csinálni. Vannak egy munkahelyen, mert valamiből meg kell élni. Élnek egy életet, mert egy életet élni kell. Nekik is mondom: Isten megérdemli, hogy érte égjünk el. Isten ügye, az Ő királyságának építése és az Ő személye megérdemli, hogy képességeink legjavát neki áldozzuk, és neki szenteljük.

Miért érdemli meg? Erre két választ szeretnék adni.

Az egyik: Ő Isten, ezért megérdemli. Csak így, spontán... hogy barátkozzunk azzal a gondolattal, hogy mit jelent imádni valakit. Akit imádunk, az mindenre méltó.

A második pedig ugyanaz lesz, mint az első pontnál volt: ne álljunk meg itt, hanem menjünk el Krisztushoz, menjünk el Krisztusig. Isten hogyan szerezte az Újszövetséget? Úgy, hogy a saját maga legjavát adta: az Ő elsőszülött, egyetlen Fiát. Az Úr Jézust, aki ma is olyan morális példakép, hogy Istenben nem hívók is nagyon sokszor fejet hajtanak előtte, hogy Jézus nagyon korrekt tanító volt, akiben nincs kivetnivaló. Lehet, hogy nem tisztelik, mint Istent, de a morális nagyságát látják és hibátlan emberségét elismerik. Isten a maga szívéből az Ő legjavát adta értünk, saját Fiát, hogy mi megismerhessük Őt, hogy követhessük Őt, hogy imádhassuk Őt, hogy ne elszakítva, hanem összekötve legyünk vele egy közös életben.

Ő nem úgy kér vagy vár el tőlünk, mint nagyon sokan. Nagyon sok munkahelyen az embertől azt várják, hogy teljesítsen, teljesítsen, teljesítsen, teljesítsen... Miért? Csak! Kap érte valamennyi pénzt, sokszor nem annyit, amiért

érdemes lenne dolgozni. De Isten az Ő legjavát adta, és olyan kincseket a mennyben, olyan gazdagságot, amiért megérdemli azt itt a földön, hogy mi is az életünk legjavát adjuk neki.

Szeretnék ma mindenkit biztatni arra, hogy ki-ki nézze meg a saját életét, tartson számadást, kérje el a küldetést, kérje el a feladatot, kérje el az erőt, és a tehetségét. Azután pedig mindannak az ajándéknak, amit Istentől kapott, a legjavát, Isten dicsőségére fordítsa. És meglesz ennek a maga haszna és eredménye. Ámen!

Imádkozzunk!

Mennyei Édesatyánk, köszönjük, hogy emlékeztetsz minket a kiválóságodra, hogy nem sajnáltál tőlünk semmit, hanem Fiadat adtad értünk, bűnös emberekért, hogy nekünk mennyei örökségünk legyen.

Urunk, mi olyan sokszor mégis féltjük tőled a töredezett, földi életünknek kincseit, értékeit, erejét, és sokszor olyan dolgokért égünk és élünk, amik nem a te dicsőségedet szolgálják.

Kérünk, hogy taníts és indíts minket, hogy az életünk, tehetségünk legjavával neked akarjunk kedvesek lenni, hogy azt a te dicsőségedre áldozzuk oda. Kérünk azért most, hogy nyisd meg a mi szívünket, és nyisd meg a szemünket, hogy egyfelől észrevegyük az életünkben, hogy hova szeretnél minket állítani, és mi az, amivel neked szolgálhatunk, másfelől, hogy érezzünk erre vágyat és készíttést. Könyörgünk most azért, hogy a te Szentlelked drága jelenlétével munkáld meg bennünk, formáld át minket, hogy hadd mondjunk igent arra a kérésre, amit Pál apostol a Rómaibeliékhöz írt levelében (12,1) írt a gyülekezetnek: „Az Isten irgalmára kérlek tehát titeket, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek.” Szeretnék mi így odaszálni az életünket.

Hadd legyen az életünkben igaz az, hogy mások arra nézve, észreveszik, hogy világítunk, hogy utat mutatunk hozzád, hogy rámutatunk arra, hogy olyan Isten vagy, aki méltó a nagyabecsülésre, méltó a mi teljesítményünkre, méltó arra, amit mi értékesnek tartunk magunkból, hogy neked adjuk.

Köszönjük, hogy újra megmutattad nekünk, hogy te már mindent elkészítettél, és adtál, ezért Jézust látva, megláthatjuk a bőkezűségedet, a bölcsességedet, kegyelmes szívedet. Kérünk, hogy ez indítson minket mindig arra, hogy imádjuk a te szent nevedet.

És köszönjük, hogy hozhatjuk eléd életünket, tartva, ahol tartunk, látva, amennyit látunk, és nem kárhoztatsz minket, hanem irányt mutatsz nekünk. Légy ezért is áldott!

Ámen.

VÉR ÉS KÖVÉRJE

455,1-2.5.7.9 dicséret

Bastiaans J.G., 1866.

s,
Test- vé- rek, men- jünk bát- ran, Ha-
mar le- száll az éj, E föl- di puszt- a-
ság- ban Meg- áll- ni nagy ve- szély. Hát
me- rit- sünk e- rőt A menny fe- lé si-
et- ni Nem áll- va meg- pi- hen- ni A
bol- dog cél e- lőtt.

2. A keskeny útra térünk, Ne retentsen meg az;
Ki elhívott, vezérünk, Tudjuk, hogy hű s igaz.
Mint egykor Ó tevé, Most véle s benne bízva,
Arcát ki-ki fordítsa A szent város felé.

5. Az út el van hagyatva, Borítja sok tövis;
Nehéz emelni rajta Még a keresztet is.
De egy út van csupán, Így hát előre bátran,
Keresztül minden gáton, Hű Mesterünk után.

7. Ha botlanak a gyöngék, Segítsen az erős;
Hordjuk, emeljük önként, Kin gyöngesége győz.
Tartsunk jól össze hát, Tudjunk utolsók lenni,
A bajt vállunkra venni E földi élten át.

9. Elmúlik nemsokára A földi vándorút,
És az örök hazába, Ki hű volt, mind bejut.
Ott vár angyalsereg, Ott várnak mind a szentek,
S az Atyánál pihentek, Megfáradt gyermekek.